

Dürüstlük Ortadan Kayboldu

– KOCAMANOĞLU · 29 Mart 2012

Otobüs durağında beklerken; daldığı hayal âleminde turluyor, gelip geçen arabalara aldırılmıyordu. Komite sekreterinin arabası, durağı geçince ancak durabilmişti. Parti sekreteri camdan başını uzatarak; seslendi. "Kolay gelsin yoldaş. Toplantıya mı?" "Evet" dedi gazeteci.

"Gazeteciler arılar gibi, daima hayatın hareketli yerinde olurlar. Atla da gidelim" dedi Parti komite sekreteri. Şoför, gazeteciye, komite sekreterine bahsetmiş olmalı ki, tanışma faslını beklemeden: "Yanılmıyorsam 'İpin ucu" adlı tenkit yazısını yazan sizdiniz."

"Evet."

"Çok güzel bir makale ama adı yanlış! Makale yonca ve korunga yem üretimi üzerineydi değil mi? Ama böyle başlık atılmaz ki! Böyle makaleleri komiteyle istişare ederek yazmalısın. Henüz gençsiniz ve bu bölgenin insanısınız. İnsan kendi yöresiyle ilgili daha yumuşak yazmalı... Önemsiz bir hareketimiz için; bir ömür boyu edindiğimiz mevki ve makam itibarımızı sıfıra indirmeniz işten bile değil... Maksat diktatörler gibi cezalandırmak değil, hatayı gösterip düzeltmeye yönelik olmalı değil mi? Siz, parti üyesi misiniz?"

"Hayır."

"İyi... Çalışın. Sizin gibi gazetecileri almayacağız da kimi alacağız" dedi şefkatli bir baba edasıyla. Mevki ve makamını korumak için bu gibi yazarçizer takımını kontrol altında tutmanın bir yolunu bulmalı ve onlar kesinlikle kontrol edilmeliydi.

"Lenin'in belirttiği normlardan çekiniyoruz."

"Güzel. Fikrinizi söyle metken çekinmeyiniz"

"İnsanlığın manevi zenginliğine sahip olanlar parti üyesi olacaktı. Partinin ne olduğunu, onun amaçlarını kavramayanlar zorla parti üyesi yapılıyor. Partiye girmem diyen mahkemeye veriliyor. Yediği zılgıtta cabası... Üyeliğe kabule kadar, yetiştirilmesi gerekiyordu. Öncü teşkilatlar, önüne geleni parti üyesi yapıyorlar. Bu partiye zarar verir. İdeoloji ve devrim ruhunu muhafaza etmezsek, ilkeler ihanet etmiş olmaz mıyız?"

"Yoldaş, sizde laf çok fazla... Geniş bir vakitte sohbet ederiz" dedi duvara konuşuyormuş gibi... Bakışlarından başka şeyler düşündüğü belli oluyordu. Toplantı yerine gelmişlerdi. Gelenler idari bina önünde, toplanmaya başlamışlardı. Parti sekreteri araçtan inerek, arkasına bakmadan binaya yürüdü. Gazetecinin yanına yaklaşan makam şoförü:

"Siz gazeteciler, büyüklerin huzurunda her ağzına geleni söyler misiniz?"

"Kime ne söyleyeceğimi sizden mi öğreneceğim?"

Cevabını alan şoför burnundan soluyarak, ne halin varsa gör dercesine bir hareketle aracının başına gitti. Bahçe ortasında, havuz kenarında elli kişilik masa kurulmuştu. Masalarda bir kuş sütü eksikti.

Bir ara önce parti komite sekreteri, Moskova adına bildik bir ağızla, bir yığın kanun hükmünde her tarafı tehdit dolu tebligatları, bir lütuf ve ihsanmışçasına sıraladı. Kendine destek olmasını ve onaylaması içinde mikrofona reyon müdürüne verdi. O da mevki ve makamını korumak adına, kraldan fazla kral gibi;

sözler sarf ediyordu. Gelenlerin çoğunluğu, sunulan nimetlerin dışında hiçbir şeye kulak asmıyordu.

Parti sekreterinin "Buyurun" ifadesinin arkasından yeme içme faslı başlamıştı. Yörenin en meşhur ses sanatçısı şarkılar okurken; ona eşlik eden rakkaseler bildik oyunlarını sergiliyorlardı. İlerleyen saatlerde, içkiyle çakırkeyif olmuşlar, dikkatler dağılmaya başlamıştı.

Kulbayev elli beş yaşlarında, hayatının kadrini bilen, her bir anı ganimet sayan, başına gelen bahtsız hadiseler artık kafa takmayan, mevki basamaklarını inip çıkan, neyi nasıl yapacağını bilen, birçok olayı vukuundan önce sezebilen biriydi. Sıkılmaya başlayınca, ortalığın dalgınlığından istifade yerinden kalkarak, ağaçların arasına doğru yürümeye başladı. Genç yazar da bunu bir fırsat bilip arkasından onu izledi. Yanına yaklaşıncı Kulbayev döndü, kendine yaklaşıp baktı. Onu tanımıştı.

"Sen de mi sıkıldın?"

"Açık, temiz hava iyi gelecek..."

Kulbayev, toprakla öpüşmeye hazırlanan ayva ağacında kendini bularak gösterdi. "Kökünü kurtlar kemirmiş olsa bile, verdiği meyveye bak!" diyordu. Ve Soluklanarak devam ediyordu. "Halkın derdini yazmalısınız. Vaktinize kıyabilirsiniz bir de benim derdimi dinleyiniz."

"Bu dert, sizin gibi bir gazeteciye dert vermez. Sözlerimin arasından hakikati bulacağınızı ümit ederim. Bundan bin yıl önce de, bundan sonra da 'Dürüstlük ortadan kayboldu' diye feryat edecekler. İnsanlar birbirilerini unutabilir, unutulmanın yerine de birini koyabilirler. Etrafında hainlik ve iki yüzlülük kol geziyorsa, seni kollayacak insan bulmak şöyle dursun, doğruyu söyleyebilecek adam bile bulamazsın."

"Kesinlikle bu gün sürdürülen siyasete katılmıyorum. Özellikle tarım politikasına... Kimseler bir şey düşünmüyor. Karnımızın tokluğuna, sırtımızın peklğine bakıp gurur duyuyoruz. Anlatılan sosyalizm bu değil. Apaçık sosyalizm safsataları ile aldatıldık. Bölgede her şeyin kaderi, bölge sekreterinin ellerine terk edilmiş. Hakkıyla yapsa mesele yok. Bu tip insanlar, etraflarına kendilerinden seviyeleri düşük insanlar ararlar. Bıraksanız bunlar bekçilik bile yapamazlar. Kabiliyetli insanlar onlar için tehlikeli... Çünkü akıllı insanlar karşısında kısa zamanda ahmaklıkları ortaya çıkıyor. Kabiliyetli insanlar ise, haksızlıklar karşısında, ya üzüntüden kendilerini içkiye veriyorlar ya da lüzumsuz şeylerle meşgul olarak ömür tüketiyorlar. Cemiyet kabiliyetli kişilerden mahrum kalıyor. Ahlaki değerler, her geçen gün, edep dairesinden çıkıp gitmektedir. Koltuk için, körü körüne onlara boyun eğmem. Cinayet sayılacak buyruklarını yerine getirmem. Eşeğin kusuru için semerini cezalandırıyorlar. Riyakârlığa, kara kalpliliğe, birbirimizi aldatmaya, ihanetlere alıştık. Emelin hiçbir zaman geleceği olmazmış. Emel prest insan, bir mevkie gelmeye çırpınır, hedefe ulaşmak için her şeyi yapar. Pamuk satın alma merkezlerinde ve fabrikalarında ki rezaleti anlatmaya insanın gücü yetmez. Buralarda her şey mafya kanunlarına göre düzenleniyor. Siz gazeteciler, neden susuyorsunuz? Neden haykırıp bağırıyorsunuz? Yoksa siz de mi; grand tuvalet giyiniş şu ayyaşlar gibi, aciz ve korkak mısınız? Yoksa siz de kendi kendinizden korkuyor musunuz? Bundan hiç vicdan azabı duymuyor musunuz?"

Akan gözyaşlarını elinin tersiyle silerken; çelimsiz omuzları titriyordu. Uzaklara bakarak; konuşmasını sürdürüyordu.

"İşte. Ben bu yanlışlıklarla mücadele etmeye başladım. Yukarıdakiler, akıl almaz şeylerle beni suçladılar. Hapse girip çıktım. Sağlığım bozuldu. Artık yaşamak bile gönlümde yok. Hapisteyken beni

yok etmek için emir vermişler ama yerimi bulamayınca, yerime bir başkasını öldürmüşler. Olayı örtbas etmek için de, yüksek Sovyet af komisyonundan ani bir kararla serbest bıraktılar. Mahkeme esnasında, işkence ve hakaretlerini bini bir para etmiyordu. Taşkent havas hapishanelerinde hırsız, eşkıya ve sapıklar arasında her tür azaba katlanmanın ne olduğunu bilir misin?"

"Hâlbuki insanları ve hayatı, ne kadar çok severdim. Köprülerin altından çok sular geçti. En kötüsü ise, halk nazarında ve çocuklarımın gözünde itibarımı iki paralık ettiler. Alnıma çalınan bu kara lekeyi kanla temizlemeliyim. Umut ediyorum ki, gelecek nesiller akla karayı bir birinden ayırıt edeceklerdir. Bu sözleri, her önüme gelene söylediğimi zannetmeyin. Nedendir bilmiyorum. Derdimi açıp, dökesim geldi. Sağlığım yerinde değil, Çok yaşayacağımı sanmam. Tek başıma olmama şaşırmanın. İnsanlardan bıktım. Onlara inancım kalmadı. Kendi bahtsızlıklarına gözyaşı dökmekten zevk alıyorlar. Belki gelecekte, büyük bir yazar olacaksın. Sözlerimi halka ulaştırın."

"Toplum, önce toplumun huzuru için mücadele edenleri harcıyor! Ne iyiliği biliyorlar, ne de kötülüğü... Vaktiyle dostlarımın hatalarını affettim. Ayıplarını sakladım. Onlar için her şeyi göze aldım. İnsanlar arasındaki, insanlık dışı hareketler, 'Dostluk' denilen şeyi lügatlerden bile sildiler. Hayatta gerçek dostluk kuramayan insan, kendi çocuklarına nasıl iyi bir baba olabilir? Makamım varken, ağızdan çıkanı bir inci görürler, benden akıllı olanlar bile, benden tavsiye isterlerdi. Gölgeme selam verirlerdi. Ataların 'Tanrım, eni dostlarımdan koru, düşmanlarımla baş başa bırak' sözü ne kadar doğruymuş! Dost bildiklerim başımı yediler. Hayatımın pamuk ipliğine bağlı olduğu günlerde ise beni anlamadılar. Tanrı, her söylenene inanan zavallı bu halka sabırlar versin. Hepimiz çiğ süt emmişiz. Sinilerimiz çelikten değil... Vicdansızlığın ve kalpsizliğin de bir sınırı olmalıydı. Ama öyle değilmiş... Bu hasletin sınırı yokmuş... Hainler ve riyakârlar millete yol gösteriyorlar gibi görünüyorlar. Ömründe kitap görmemiş bir kişi, sabahtan akşama kadar size felsefe dersi veriyor... Evde karısını idare etmesini beceremeyen bir adam, bir bölgeyi idare etmeye kalkıyor... Oğluna söz geçiremeyen biri, reyonun başına aslan kesilir... Uçkur düşkünü biri, kendini gece gündüz memleket derdini düşünen bir insan gibi gösteriyor..."

"Baştan beri anlattığım hataların temelinde, bu gibi insanların olmadığını kim garanti edebilir? Bir taşıyı cihana bedel gördüğüm memleketimi ve insanlarını seviyorum. Eğer bir insanda vatan sevgisi yoksa o kişi her an hainlik ve ihanet yapabilir. İnsanlar o hale geldi ki, kendine zulüm ve hainlik edenleri sevmekte, nerede adil ve haktan yana insan varsa; ondan nefret eder hale geldi."

Bahçedeki sessizlik ve asudelik onu mest etmişti. Konuştukça açılmıştı. Açıldıkça da dertlenmişti. Vişne ağaçları arasında şakıyıp duran bülbüllerden farksızdı. Saatine baktı. Bir buçuk saattir gezinip kalmışlardı. İlerideki Akyar tepesinde ay yükselip kalmış, hava da serinlemişti. Kulbayev'in birden sesi kısıлып, birden durmuş, sağ eliyle sol göğsünü kavramıştı. Gayri ihtiyari başını gazeteciye yasladı. Yüzü bembeyaz olmuştu.

"Beni arabaya götür" dedi. Gelenler dağılmış, etrafta kimse yoktu. Görünürlerde araba falan da yoktu. O arda bağ bekçisi koşarak gelmiş, Kulbayev'i "İçeri götürelim" dedi. Odalardan birine götürüp yatırdılar. Kulbayev :

"Araba gelirse geri gönderin. Galiba, bu halde gidemeyeceğim!... Bir saate kadar kendime gelirim."

İhtiyara bir şey olmasın bari der gibi, endişeyle yüzüne bakıp duruyorlardı. Seslenirse duyulsun diye kapıyı aralık bırakarak dışarı çıktılar. Dağ tarafından taze ve serin bir hava esiyor, havayı doyusuya

ciğerlerine çekerek, geceleyin olanları hatırdan geçirmeye başladı. Bir ömre sığdırılan acıları, çekilen sıkıntıları, düşündü. Geceye damgasını vuran : 'Dürüstlük ortadan kayboldu' sözlerini unutamıyordu.
20 Ekim 2004 K.Maraş